

**Wymagania edukacyjne
i sposoby sprawdzania osiągnięć
edukacyjnych z biologii
dla klasy 8 szkoły podstawowej**

1. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć biologii w klasie 8 , wynikających z realizowanego programu nauczania.

Tematyka realizowana w klasie 8 dotyczy następujących działów: Genetyka; Ewolucja życia; Ekologia; Człowiek i środowisko.

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budujące DNA wymienia nazwy podziałów komórkowych definiuje pojęcia fenotyp i genotyp <ul style="list-style-type: none"> wskazuje u ludzi przykładowe cechy dominującą i recesywną wymienia przykłady chorób dziedzicznych sprzężonych z płcią wymienia cztery główne grupy krwi występujące u człowieka definiuje pojęcie mutacja podaje przykłady chorób warunkowanych mutacjami genowymi i chromosomowymi wymienia dowody ewolucji wskazuje przykłady narządów 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela cechy dziedziczne i niedziedziczne definiuje pojęcia: genetyka i zmienność organizmów przedstawia budowę nukleotydu omawia budowę chromosomu definiuje pojęcia: kariotyp, helisa, gen i nukleotyd definiuje pojęcia: chromosomy homologiczne, komórki haploidalne i komórki diploidalne wskazuje miejsce zachodzenia mitozy i mejozy w organizmie człowieka zapisuje genotypy homozygoty dominującej i homozygoty recesywnej oraz heterozygoty 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy indywidualne i gatunkowe podanych organizmów wykazuje konieczność związania DNA przez białka i powstania chromatyny w jądrze komórkowym omawia znaczenie mitozy i mejozy omawia prawo czystości gamet <ul style="list-style-type: none"> omawia zasadę dziedziczenia płci wykonuje krzyżówkę genetyczną przedstawiającą dziedziczenie grup krwi wyjaśnia, na czym polegają mutacje genowe i chromosomowe wyjaśnia podłoże zespołu Downa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia proces replikacji wykazuje różnice między mitozą a mejozą interpretuje krzyżówki genetyczne, używając określeń: homozygota, heterozygota, cecha dominująca i cecha recesywna ustala grupy krwi dzieci na podstawie znajomości grup krwi ich rodziców ustala czynnik Rh dzieci na podstawie znajomości czynnika Rh ich rodziców <ul style="list-style-type: none"> analizuje formy pośrednie uzasadnia, że walka o byt jest formą 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie rekombinacji genetycznej podczas mejozy zapisuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie określonej cechy i przewiduje genotypy oraz fenotypy potomstwa ilustruje przykładami działanie doboru naturalnego i doboru sztucznego przedstawia pozytywne i negatywne skutki roślinożerności wyjaśnia znaczenie pasożytnictwa w regulacji zagęszczenia populacji ofiar

<p>szczątkowych w organizmie człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia endemit • wyjaśnia, czym zajmuje się ekologia <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia populacja • wylicza cechy populacji • wymienia przykłady roślinożerców • omawia przystosowania organizmów do drapieżnictwa <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady pasożytów zewnętrznych i wewnętrznych <ul style="list-style-type: none"> • wymienia nieantagonistyczne zależności międzygatunkowe • wymienia przykładowe ekosystemy • wymienia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego • przyporządkowuje znane organizmy poszczególnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy dominujące i recesywne u człowieka <ul style="list-style-type: none"> • omawia sposób dziedziczenia grup krwi • rozróżnia mutacje genowe i chromosomowe <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady różnych rodzajów skamieniałości, reliktyw • wyjaśnia, na czym polega dobór naturalny i dobór sztuczny • omawia, czym jest nisza ekologiczna organizmu <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega konkurencja <ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie roślinożerców <ul style="list-style-type: none"> • wymienia charakterystyczne cechy drapieżników i ich ofiar • wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcia komensalizm i mutualizm • wskazuje elementy biotopu i biocenozy • wskazuje różnice między 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia główne założenia teorii ewolucji Karola Darwina • wskazuje na przykładzie szympansa różnice pomiędzy człowiekiem a innymi człekokształtnymi <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia siedlisko i niszę ekologiczną • porównuje konkurencję wewnątrzgatunkową z konkurencją międzygatunkową • wyjaśnia, w jaki sposób rośliny i roślinożercy wzajemnie regulują swoją liczebność <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje przystosowania organizmów do pasożytniczego trybu życia • omawia różnice między komensalizmem a mutualizmem <ul style="list-style-type: none"> • omawia, do czego człowiek wykorzystuje ekosystemy • charakteryzuje role poszczególnych ogniw łańcucha 	<p>doboru naturalnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje cechy wspólne człowieka z innymi człekokształtnymi <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy człowieka pozwalające zaklasyfikować go do poszczególnych jednostek systematycznych • graficznie przedstawia różne typy rozmieszczenia osobników w populacji i podaje ich przykłady • charakteryzuje grupy wiekowe w piramidach • wskazuje przyczyny i skutki konkurencji międzygatunkowej i wewnątrzgatunkowej <ul style="list-style-type: none"> • ocenia znaczenie drapieżników i roślinożerców w środowisku • charakteryzuje relacje między rośliną motylkową a bakteriami azotowymi • omawia czynniki, które 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależności między biotopem a biocenozą • interpretuje, na czym polega równowaga dynamiczna ekosystemu • objaśnia, w jaki sposób odtwarzają się odnawialne zasoby przyrody • wskazuje formy ochrony przyrody występujące w najbliższej okolicy
---	--	--	--	---

<p>ogniwom łańcucha pokarmowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poziomy różnorodności biologicznej • wymienia przykłady działalności człowieka przyczyniającej się do spadku różnorodności biologicznej • wymienia przykłady zasobów przyrody • wyjaśnia znaczenie recyklingu dla racjonalnego gospodarowania zasobami • określa cele ochrony przyrody • wymienia sposoby ochrony gatunkowej 	<p>producentami a konsumentami</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega różnorodność biologiczna • wskazuje działalność człowieka jako przyczynę spadku różnorodności biologicznej • wskazuje gatunki wymarłe jako przykład działalności człowieka • wymienia przykłady odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrody • wymienia formy ochrony przyrody • omawia formy ochrony indywidualnej 	<p>pokarmowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poziomy różnorodności biologicznej • omawia wpływ klimatu na kształtowanie się różnorodności biologicznej • klasyfikuje zasoby przyrody na niewyczerpywalne i wyczerpywalne, podaje ich przykłady • omawia racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody • wyjaśnia, na czym polega ochrona obszarowa • wykazuje różnicę między ochroną gatunkową ścisłą a częściową 	<p>zakłócają równowagę ekosystemu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, w jaki sposób działalność człowieka wpływa na eliminowanie gatunków • wyjaśnia, na czy polega zrównoważony rozwój • charakteryzuje poszczególne formy ochrony przyrody • wyjaśnia, czego dotyczy program Natura 2000 • prezentuje wybrane przykłady czynnej ochrony przyrody w Polsce 	
---	---	---	---	--

2. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności z biologii w klasie 8

Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:

- sprawdziany wiadomości
- kartkówki
- odpowiedzi ustne

- praca na lekcji rozumiane jako konstruktywny udział w dyskusji

Sprawdziany wiadomości:

Zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Przeprowadzane po zakończeniu każdego działu. Informacja o sprawdzianie zanotowana jest wcześniej w dzienniku lekcyjnym. Sprawdzian poprzedzony jest lekcją powtórzeniową podczas której nauczyciel zwraca uwagę na najważniejsze zagadnienia. Sprawdziany wiadomości są obowiązkowe. Nieobecni uczniowie piszą sprawdziany w późniejszym terminie ustalonym z nauczycielem. Jeżeli uczeń nie przystąpi do pisania sprawdzianu w wyznaczonym drugim terminie nauczyciel ma prawo do przeprowadzenia go na lekcji na której uczeń jest obecny.

Kartkówki:

Mają na celu sprawdzenie wiadomości i umiejętności z 1-3 ostatnich lekcji. Nie muszą być zapowiedziane. Czas trwania do 15 minut.

Odpowiedź ustna:

Obejmuje zakres programowy aktualnie realizowanego działu. Oceniając odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę: zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem prawidłowe posługiwanie się pojęciami, zawartość merytoryczną i sposób formułowania wypowiedzi.

Zeszyt przedmiotowy:

Uczeń powinien prowadzić zeszyt przedmiotowy do biologii.

Uzupełnienie zaległego materiału:

Uczeń ma trzy dni na uzupełnienie zaległego materiału w przypadku co najmniej tygodniowej, usprawiedliwionej nieobecności. Uczeń uzupełnia braki we własnym zakresie wybranymi przez siebie metodami (np. pozyskuje notatki z lekcji od innych uczniów z klasy).

Nieprzygotowania do lekcji:

Uczeń klasy 8 ma prawo do jednokrotnego w ciągu śródrocza zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji (rozumianego jako brak wiedzy z obowiązkowych 3 ostatnich lekcji). O nieprzygotowaniu uczeń informuje na początku lekcji podczas sprawdzania obecności przez nauczyciela.

Zgłoszenie nieprzygotowania zwalnia np. z bieżącego pytania ustnego oraz z niezapowiedzianej kartkówki.

Poprawa ocen cząstkowych:

Uczeń ma prawo do poprawy wszystkich ocen cząstkowych z odpowiedzi ustnej, sprawdzianów, kartkówek w terminie do dwóch tygodni od momentu jej uzyskania po wcześniejszym ustaleniu terminu z nauczycielem. Uczeń, który w wyznaczonym terminie nie poprawi oceny traci prawo do poprawy.

Ocena śródroczna i roczna:

Śródroczna i roczna ocena klasyfikacyjna nie stanowi średniej arytmetycznej ocen cząstkowych. Ocena roczna uwzględnia ocenę śródroczną.

Skala procentowa:

0-29% - niedostateczny

30-49% - dopuszczający

50-69% - dostateczny

70-85% - dobry

86-97% - bardzo dobry

98-100% - celujący

3. Uczeń lub jego rodzice mogą ubiegać się o otrzymanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć biologii. Szczegółowe warunki i tryb znajdują się w Statucie Szkoły rozdział 8 § 50.